

Sverige
H
Byrådirektör N Karlsson
08/63 05 60/437

6.9.1967

H 1967:80

1(6)

FÖRSVARINDEX OCH CIVILFÖRSVARINDEX BUDGETÅRSSERIEN 1967/68.

Price indexes of Defence and Civil Defence Cost in 1967/68.

Försvarsindex

Statsmakternas beslut rörande försvarsutgifterna under budgetåren 1959/67 har bl a inneburit att på anslagen under fjärde huvudtiteln från och med budgetåret 1959/60 - utöver en årlig stegring med 2,5 % för teknisk utveckling - kommit till stånd kompensation för löne- och prisstegringar. För detta ändamål beräknas enligt förslag som år 1959 framlades av fyra sakkunniga (försvarsindexgruppen) en särskild prisindexserie, försvarsindex.

Statsmakternas beslut rörande kostnadsramen för försvaret framgår av propositionerna 1958:All0, 1959:119, 1961:1 bil 6 s 22 o f och 1963:108 samt riksdagsskrivelserna 1958:B83, 1959:292, 1961:4 och 1963:265. Sistnämnda beslut avser tiden t o m budgetåret 1966/67. Vid beräkningen av ramen för budgetåret 1967/68 har ej gjorts något tillägg för teknisk utveckling. Kompensation för löne- och prisstegringar skall dock ske.

Försvarsindex beräknas i enlighet med de riktlinjer som angivits i Kungl Maj:ts proposition 1959:119 med kompletteringar och jämkningar som angivits i senare propositioner (statsverkspropositionen bil. 6 och prop. nr 110 åren 1960- 1967). För handläggning av vissa frågor i samband med beräkningarna, finns en särskild delegation, försvarets prisregleringsdelegation. Det åligger denna att till Kungl Maj:t avge förslag om principiella förändringar i fråga om viktsystem och prismaterial. Delegationen skall dessutom vara ett rådgivande och övervakande organ rörande beräkning av försvarsindex.

En skärskild indexserie beräknas för varje budgetår. Vid konstruktion av indexen har man utgått ifrån att myndigheternas anslagsäskanden grundats på prisläget i maj kalenderåret närmast före det aktuella budgetårets början. Index-talen i budgetårslänken 1967/68 beräknas därför med prisläget i maj 1966=100.

Indexen beräknas fyra gånger per år nämligen för augusti, november, februari och maj. Det första indextalet i serien med maj 1966=100 avser maj 1967. Vid bibehållande av de nu gällande reglerna för ramberäkningarna skall nämnda indextal utnyttjas vid beräkningen av ramen för försvarskostnaderna för budgetåret 1968/69? Anslagen i riksstaten för budgetåret 1967/68 regleras medhänsyn till prisförändringarna mellan maj 1966 och medelprisläget under budgetåret 1967/68.

Anslagen i riksstaten för ett visst budgetår sammanföres i grupper. För varje anslagsgrupp beräknas en indexserie på grundval av en eller flera prisserier, i allmänhet officiella prisindexserier för civila varor. Då flera prisserier utnyttjas, beräknas gruppindextalet som ett vägt medeltal av dessa. Den generella försvarsindexen samt förekommande delindexar utgör vägda medeltal mellan gruppindextalen.

Viktfördelningen mellan grupperna grundas på anslagsbeloppen i riksstaten för det aktuella budgetåret. Viktfördelningen för budgetårslänken 1967/68 framgår av tablå 3. Den är grundad på anslagen i riksstaten för budgetåret 1967/68. I princip erhåller varje anslagsgrupp ett vägningstal, som svarar mot summan av anslagsbeloppen för de anslag som hänförs till gruppen.

En särskild regleringspost har införts i vägningsschemat med anledning av att försvarets kostnader för allmän varus katt ökat, dels till följd av skattehöjningen den 1 mars 1967, dels till följd av att viss materiel som tidigare ansetts vara krigsmateriel och därmed icke belagts med allmän varuskatt fr o m den 1 januari 1967 inte längre betraktas som krigsmateriel och därför belagts med allmän varuskatt. Posten utgör skillnaden mellan den merkostnad som beräknats uppkomma för försvaret till följd av ovan nämnda ändringar och den kompensation som automatiskt utgår genom att försvarsindex i viss utsträckning bygger på prisserier i vilka varuskatten inkluderats. Av beräkningstekniska skäl har den uppdelats på tre poster avseende förslagsanslag, reservationsanslag samt anslag under kapitalbudgeten.

Indextalen för de anslagsgrupper som avser underhåll vid de militära underhållsverkstäderna samt viss forskningsverksamhet beräknas enligt den s k kostnadselementmetoden. Detta innebär att man fördelat utgifterna på olika kostnadsanslag, nämligen materiel, löner och övriga kostnader. Hänsyn till den produktivitetsstegring som sker till följd av olika rationaliseringsåtgärder tas genom att man reducerar löneindexen med 2,5 procent per år.

För avlöningsanslagen har man hittills ej gjort motsvarande produktivitsreducering. Bakgrunden till detta är att 1958 års försvarsbeslut enligt försvarsindexgruppen måste innebära att försvaret skulle få behålla den produktivitsvinst som kan göras i sista produktionsstadiet genom en ändrad kombination av personal och materiel.

Enligt förslag i årets statsverksproposition, bil 6 sid 18 vilken bifallits av riksdagen, skall man fr o m budgetåret 1967/68 vid beräkningen av försvarsindex ta hänsyn till produktivitetsförbättringen inom hela den militära tjänsteproduktionen. Förslaget innebär att även gruppindextalet avseende avlöningar till fast anställd personal skall reduceras med 2,5 procent per år.

Redogörelser för försvarsindex har lämnats årligen under åren 1959 - 1962 i Kommersiella meddelanden och åren 1963 - 1966 i Statistiska meddelanden grupp H. Den utförligaste redogörelsen återfinnes i K M 1959 nr 11 sid 518 o f.

Civiltförsvarsindex

Genom beslut av statsmakterna år 1963 har rambeloppen för anslagen till civiltförsvaret i förväg fastställts för vart och ett av budgetåren 1963/67. Rambeloppen, som beräknats med utgångspunkt från medelprisläget 1963/64, skall omräknas till resp. budgetårs prisnivå med hjälp av en särskild prisindexserie, civiltförsvarsindex. Statsmakternas beslut rörande riktlinjerna för reglering av prisförändringar för civiltförsvaret framgår av prop 1965:22 och rskr 1965:148. För budgetåren efter 1966/67 har rambeloppen ej fastställts i förväg. Reglering av prisförändringar kommer dock i varje fall för budgetåret 1967/68 att ske efter samma riktlinjer som hittills.

Civiltförsvarsindex har i stort sett utformats efter samma principer som försvarsindex. Liksom i försvarsindex beräknas en särskild serie för varje budgetår. I civiltförsvarsindex kedjas emellertid budgetårsserierna samman till en serie med budgetåret 1963/64 som bas. Anledningen till denna skillnad är att rambeloppen för civiltförsvarsanslagen i förväg fastställts uttryckta i medelprisläget 1963/64.

Principiella frågor rörande civiltförsvarsindex skall handläggas av försvarets prisregleringsdelegation som fått samma ålägganden i fråga om denna index som i fråga om försvarsindex. En utförlig redogörelse för civiltförsvarsindex har lämnats i Statistisk Tidskrift nr 3 år 1965.

Tablå 4 visar viktfordelningen mellan anslagsgrupperna i civiltförsvarsindex för budgetårsserien 1967/68. Liksom i fråga om försvarsindex har en särskild regleringspost införts i vägningsschemat med anledning av varuskattehöjningen den 1 mars 1967.

Försvarsindex och civiltförsvarsindex publiceras var tredje månad i Statistiska meddelanden, grupp H i häftet "Partiprisindex m m". Tablå 1 och 2 visar indextalen under augusti 1966 - maj 1967 och med maj 1965 som bas resp. indextalen för maj 1967 med maj 1966 som bas.

PRISINDEXTAL FÖR FÖRSVAR- OCH CIVILFÖRSVARSKOSTNADLÄRNA

Tablå 1. Indextal augusti - maj 1967

Bas: Maj 1965=100

Indexserie avseende	Indextal				Medeltal 1966/67
	1966 aug	nov	1967 feb	maj	
<u>Försvarsindex:</u>					
Fjärde huvudtiteln	108,3	108,2	111,1	110,8	109,6
Samtliga förslagsanslag	111,7	110,5	115,1	115,1	113,1
Samtliga reservationsanslag	106,1	106,8	108,5	108,1	107,4
Anslag till anskaffning av tygmateriel och motsvarande	106,2	107,2	108,6	108,0	107,5
Anslag till underhåll av tygmateriel och motsvarande					
armén och flygvapnet	106,3	106,3	108,3	107,6	107,1
marinen	107,2	107,0	109,5	109,2	108,2
Kapitalbudgeten	107,7	108,4	110,1	109,7	109,0
Driftbudgeten + kapitalbudgeten	108,2	108,3	111,0	110,7	109,6
<u>Civilförsvarsindex:</u>					
Generalindex	107,3	107,6	110,0	110,3	108,8

Tablå 2. Indextal maj 1967 ¹⁾

Bas: maj 1966=100

Indexserie avseende	Indextal maj 1967
<u>Försvarsindex:</u>	
Fjärde huvudtiteln	102,8
Samtliga förslagsanslag	104,4
Samtliga reservationsanslag	101,7
Anslag till anskaffning av tygmateriel och motsvarande	101,4
Anslag till underhåll av tygmateriel och motsvarande	
armén och flygvapnet	101,9
marinen	103,6
Kapitalbudgeten	102,1
Driftbudgeten + kapitalbudgeten	102,8
<u>Civilförsvarsindex:</u>	
Generalindex (maj 1966=100)	104,3
" (1963/64=100)	116,8

1) På grund av att lönedelen i försvarsindex fr o m budgetårsserien 1967/68 reduceras för produktivitetsförändringar är indextalen med maj 1966 som bas ej jämförbara med tidigare indextal. Se texten sid 2.

Tablå 3

Gruppvikter i försvarsindex budgetårsserien 1967/68

Anslagsgrupp:		Milj.kr.
F 1 a,b	Avlöningar till fast anställd personal	1064,1
F 1 c	" " värnpliktiga	154,1
F 2	Mathållning och furagering	90,3
F 3	Myndigheternas omkostnader m m	210,5
F 4	Ersättning till fastighetsfonder	251,7
R 1	Beklädnad m m	79,9
R 2 a	Övningar m m armén	68,4
R 2 b	" " marinen	28,1
R 2 c	" " flygvapnet	15,0
R 3	Drift av flygmateriel	30,0
R 4 a	Diverse omkostnader (inventarier, expenser m m)	32,3
R 4 b	Övriga diverse kostnader (bidrag och understöd o d)	19,7
R 5	Armén: Anskaffning av tygmateriel m m	622,7
R 6	Anskaffning av fartygsmateriel	274,7
R 7	" " flygmateriel	1120,0
R 8 a	Underhåll av tygmateriel vid armén och flygvapnet	322,1
R 8 b	Underhåll av fartyg	72,0
R 9	Viss forskningsverksamhet	48,1
	Regleringspost F	0,8
	" R	5,3
	" K	0,2
	Exkl. regl.poster	Inkl. regl.poster
Samtliga förslagsanslag	1770,7	1771,5
" reservationsanslag	2733,0	2738,3
Fjärde huvudtiteln	4503,7	4509,8
Kapitalbudgeten	49,3	49,5
Driftbudgeten + kapitalbudgeten	4553,0	4559,3

Tablå 4

Gruppvikter i civilförsvarsindex, budgetårsserien 1967/68

Anslagsgrupp		tusen kronor
F 1 a	Avlöningar till tjänstemän m m	9 976
F 1 b	" " kollektivanställda	4 230
F 1 c	" " civilförsvarspliktiga m m	5 800
F 2	Onkostnader	15 566
F 3	Förvaring och underhåll av civilförsvars- materiel m m	6 050
R 1	Civilförsvarsmateriel m m	54 651
R 2	Bidrag till byggande av skyddsrum och branddammar	22 500
R	Regleringspost	566

		Exkl regl.poster	Inkl regl.poster
	Summa förslagsanslag	41 622	41 622
	" reservationsanslag	77 151	77 717
	" driftbudgeten	118 773	119 339
I 1	Kapitalbudgeten	131	131
	Summa drift + kapitalbudgeten	118 904	119 470